

ČESKÁ ŠKOLNÍ INSPEKCE

Oblastní pracoviště

Brno

Inspekční zpráva

Základní škola Staňkova 14, Brno

Staňkova 14/327, 602 00 Brno

Identifikátor školy: 600 108 503

Termín konání orientační inspekce: 10. - 12. duben 2001

Čj.	122 271/01-5129
Signatura	ol2cu106

CHARAKTERISTIKA ŠKOLY

Základní škola Staňkova 14, 602 00 Brno je úplnou základní školou, jejím zřizovatelem je MČ Brno – Královo Pole. Ve školním roce 2000/2001 se vyučuje v šestnácti třídách podle vzdělávacích programů Základní škola, č.j. 16 847/96-2 a Základní škola – rozšířená výuka jazyků, č.j. 16 333/96-22-21. Povinnou školní docházku zde plní 305 žáků. Orientační inspekce byla zaměřena na hodnocení kvality vzdělávání v ZŠ a na oblast řízení školy. Ostatní součásti školy (školní družina a školní jídelna) nebyly předmětem inspekce.

HODNOCENÍ KVALITY VZDĚLÁVÁNÍ

Česká školní inspekce hodnotila kvalitu vzdělávání na II. stupni v předmětech český jazyk a literatura, dějepis, občanská výchova, chemie a přírodopis. Úroveň a efektivita výuky byly sledovány v oblasti plánování a přípravy výuky, podmínek výuky, dále v oblastech organizace, forem a metod práce, způsobu hodnocení a motivace žáků, vzájemné interakci a komunikaci.

Český jazyk a literatura

Výuka českého jazyka a literatury probíhala v době konání inspekce v souladu se schválenými učebními plány a osnovami. Perspektivní příprava pedagogů na výuku je zajišťována prostřednictvím tematických plánů, které zabezpečují kontinuitu učiva mezi ročníky. Bezprostřední příprava na jednotlivé hodiny byla příkladná. Učitelky jsou informovány o žácích se specifickými poruchami učení, při práci s těmito žáky a jejich hodnocení se řídí „Pokynem MŠMT ČR č.j. 23 472/92-21 k zajištění péče o děti se specifickými vývojovými poruchami učení v základních školách“. Cíle hodin byly stanoveny, v některých případech však vzhledem k činnosti učitelky, bez zřetele na výstupní znalosti a dovednosti žáků.

Odborná a pedagogická způsobilost vyučujících je v souladu s právními předpisy. Výukové prostory odpovídají psychohygienickým zásadám, učební prostředí je podnětné a estetické. Didaktická technika je ve škole k dispozici, nebyla ve sledovaných hodinách využita. V opakovací hodině gramatiky žáci pracovali s jazykovými programy na počítačích. Žáci mají vhodné učebnice, v 6. třídě i pracovní sešity. Mohou rovněž využívat nabídky žákovské knihovny. Její fond není rozsáhlý, je tvořen především staršími publikacemi, ale je dle finančních možností školy průběžně doplňován. Psychohygienické podmínky výuky byly velmi dobré, vynikající v hodině se zařazenou relaxační chvilkou při písemném opakování.

Učitelky užívaly rozmanitých vyučovacích metod a forem práce. Výklad nové látky byl doplňován řízeným rozhovorem a následným procvičováním učiva, při kterém byly vhodně využívány učebnice. Žákům nebyly předkládány hotové poznatky, ale sami se podíleli na jejich vyvozování, a to i za použití jazykových příruček a encyklopedického slovníku. Při samostatné práci mohli pracovat individuálním tempem. Pokyny vyučujících byly jasné a srozumitelné, soustavně žáky při práci vedly a poskytovaly jim radu a pomoc. V některých případech frontálně vedená výuka umožňovala úspěšné uplatnění jen aktivnějším žákům.

Vstupní motivace vycházela ze sdělení programu hodiny, průběžně byli žáci motivováni prostřednictvím ukázek, obrazovým materiálem, mezipředmětovými vztahy a aktualizací. Učivo bylo procvičováno v úvodu i průběhu hodin formou orientačního i písemného opakování a mělo návaznost na probíranou látku. Při zadávání úkolů byla respektována zásada přiměřenosti, vyučující si ověřovaly pochopení zadávaných úkolů, upozorňovaly na klíčová úskalí. Hodnocení žáků učitelkami bylo převážně kladné, snaha a pokrok byly oceňovány, případná klasifikace byla objektivní, spravedlivá a zdůvodněná. Jen v závěru některých hodin proběhlo hodnocení žákovských výkonů a sebehodnocení žáků.

Vyučování probíhalo v klidné a přátelské atmosféře. Pravidla jednání byla žákům známá, ti je většinou respektovali a akceptovali. Komunikace byla založena na vzájemné důvěře. Menší pozornost byla věnována souvislému projevu žáků, nebyly vždy rozvíjeny myšlenky obsažené v jejich odpovědích. Verbální i neverbální projevy vyučujících byly na velmi dobré úrovni, k žákům projevovaly vstřícný a laskavý vztah.

Kvalita výuky českého jazyka a literatury byla na velmi dobré úrovni.

Společenskovední předměty (dějepis, občanská výchova)

Výuka sledovaných předmětů probíhala podle schválených učebních dokumentů. Cíle hodin byly stanoveny, někdy však byly zaměněny s tématem hodiny.

Předměty jsou vyučovány odborně a pedagogicky způsobilými vyučujícími. Výuka probíhala v prostorách odpovídajících psychohygienickým zásadám.

Vyučující se snažily o užití rozličných metod a forem práce, o zapojení žáků do výuky. To se jim většinou dařilo, žáci byli aktivní a projevovali o učivo zájem. S novým učivem byli seznamováni prostřednictvím poutavého výkladu, ale byli také vedeni k samostatnému vyvozování poznatků a myšlenek. Málo byli aktivizováni pasivní žáci, někteří z nich se do procesu nezapojili. V dějepise byly účelně používány učebnice, žáci využívali obrazového i textového materiálu v nich při osvojování si nového učiva i při samostatné práci. V občanské výchově pracovali ve skupinkách s denním tiskem. Byly jim zadávány diferencované úkoly, po jejich vypracování seznamovali se závěry ostatní spolužáky. Ve sledovaných hodinách byly vhodně využity i další pomůcky, dokumenty a mapy.

Učitelky průběžně motivovaly žáky aktualizací učiva, navozováním jejich životních zkušeností a literárními ukázkami z odborné i krásné literatury. Rozvíjely jejich estetické cítění, posilovaly v nich vztah k regionu i k vlasti. Opakování probíhalo na začátku hodin orientačně i individuálně, žáci při něm byli vedeni k vzájemnému hodnocení. V dostatečné míře bylo využíváno pozitivního posilování a kladného hodnocení žáků. Průběžné opakování poskytovalo žákům dostatek prostoru pro zvládnutí učiva.

Žáci dodržovali stanovená pravidla jednání, chovali se slušně a kultivovaně. Jejich komunikativní schopnosti nebyly dostatečně rozvíjeny tehdy, převažoval-li verbální projev učitelky. Byla připouštěna různost názorů, této možnosti všichni žáci nevyužili. V hodinách panovala klidná atmosféra založená na oboustranném respektu.

Kvalita výuky dějepisu a občanské výchovy byla na velmi dobré úrovni.

Chemie

Hodinové dotace předmětu odpovídaly realizovaným učebním plánům. V době inspekce byly učební osnovy předmětu plněny. Tematické plány vzniklé jejich rozpracováním jsou formální a nejsou dodržovány. Malá pozornost je celkově věnována praktickým činnostem žáků, a tím i rozvoji jejich dovedností. Výukové cíle hospitovaných hodin byly více zaměřeny na činnost učitelky než na znalosti a dovednosti, kterých měli žáci v průběhu výuky dosáhnout. Bezprostřední příprava učitelky na výuku měla průměrnou úroveň.

Výuku zajišťuje učitelka s odbornou a pedagogickou způsobilostí. Část hospitovaných hodin se uskutečnila v kmenové třídě, část v nově budované chemické laboratoři. Škola disponuje většinou potřebných pomůcek, které však v hospitované výuce využity nebyly, stejně jako audiovizuální technika. Výukové prostory vytvářely žákům příjemné, méně již podnětné prostředí. Psychohygienické podmínky výuky příznivě ovlivnil přátelský vztah učitelky k žákům.

Hospitované hodiny byly zaměřeny na opakování učiva. Učitelka užila různé metody a formy práce, kterými usilovala o zapojení žáků do výuky. Prostřednictvím neadresně kladených otázek komunikovala především s aktivními žáky. Většina z nich reagovala správně. Případné chyby, kterých se někteří žáci dopustili, byly učitelkou opraveny bez vysvětlení nebo byl vyvolán jiný, většinou talentovaný žák. V důsledku zvoleného postupu byla výuka pro chybující žáky málo efektivní. S výjimkou několika nepřesností bylo učivo interpretováno věcně správně.

V úvodu vyučovacích hodin byli žáci seznámeni s jejich plánovaným průběhem, kvalitní průběžnou motivaci zajistilo užití netradičních forem výuky a časté pozitivní hodnocení jednotlivých žáků i celé třídy. Řada žáků byla aktivních, o výuku projevovala zájem.

Hospitovaná výuka probíhala v klidné a přátelské atmosféře. Pravidla jednání byla žákům známá, respektovali je a akceptovali. Komunikace byla založena na vzájemné důvěře. Menší pozornost byla věnována souvislému projevu žáků, převládaly kusé a jednoslovné odpovědi. Verbální projev učitelky byl na velmi dobré úrovni, k žákům projevovala vstřícný a laskavý vztah.

Kvalita výuky chemie měla průměrnou úroveň.

Přírodopis

Minimální dotace hodin stanovené realizovanými učebními plány byly dodrženy. Učební osnovy jsou plněny. Bezprostřední příprava učitelů na výuku byla velmi dobrá, vycházela ze stanoveného cíle a respektovala věk i aktuální složení třídy.

Všichni učitelé přírodopisu jsou odborně i pedagogicky způsobilí. Výuka probíhala v kmenových třídách, do kterých si učitelé přinesli potřebné pomůcky. Audiovizuální technika ve sledovaných hodinách využita nebyla. Učebny vytvářely žákům dostatečně podnětné prostředí. K velmi dobrých psychohygienických podmínkám výuky přispěl také přátelský vztah učitelů k žákům.

Organizace, metody a formy výuky se lišily v závislosti na naplňování cíle hodin. Pokud byl stanoven s ohledem na činnost učitele, bez zřetele na výstupní znalosti a dovednosti žáků, dominoval výklad nového učiva spojený s malou snahou učitele o zajištění zpětné vazby, která by ho informovala o míře pochopení a osvojení nových poznatků žáky. Učivo bylo interpretováno srozumitelně a věcně správně. Učitelé měli snahu rozvíjet logické myšlení žáků a vést je k chápání vzájemných souvislostí. Frontální výukou však poskytli prostor pro realizaci pouze talentovaným, méně již ostatním žákům. Vyučovací čas byl využit efektivním způsobem, pouze časová náročnost provedení zápisu ojedinele neodpovídala jeho vypovídající hodnotě.

V úvodu všech hospitovaných hodin učitelé žáky aktivizovali seznámením s plánovaným průběhem a cílem hodiny. Průběžná motivace byla realizována vhodně volenými otázkami, méně často poukazováním na praktický aspekt probíraného učiva. Učitelé navazovali na předchozí znalosti žáků, které prověřovali orientačním, méně často individuálním zkoušením a kontrolními testy. Pokud byli žáci individuálně zkoušeni, klasifikace byla objektivní a odpovídala jejich výkonu. V jedné ze sledovaných hodin byla efektivním způsobem využita práce s chybou, k sebehodnocení žáci nebyli vedeni.

Komunikativní dovednosti žáků byly rozvíjeny v menší míře. Uplatnění nacházeli zejména aktivnější a průbojnější jedinci. Byla připouštěna různost názorů. Pravidla jednání byla žákům známá, respektovali je a akceptovali. Verbální i neverbální projevy učitelů byly na velmi dobré úrovni, k žákům projevovali vstřícný a přátelský vztah.

Kvalita výuky biologie byla na velmi dobré úrovni.

Hodnocení kvality vzdělávání

Celkově je úroveň vzdělávání ve sledovaných předmětech hodnocena jako velmi dobrá.

HODNOCENÍ KVALITY ŘÍZENÍ

Plánování

Dlouhodobá koncepce školy na období 2000 - 2004 je specifikována do konkrétních bodů, které se týkají oblasti výchovně vzdělávací, personální i materiální. Stanovené koncepční cíle jsou reálné a jsou akceptovány a podporovány pedagogy, zřizovatelem i rodiči. Nejvýraznější výsledky koncepčních záměrů jsou patrné v postupné realizaci stavebních úprav a v neustále se zlepšující materiálně technické vybavenosti školy a kulturnosti prostředí: byla zřízena počítačová učebna s internetem, žáci II. stupně školy byli vybaveni šatními skříňkami, byla provedena rekonstrukce chlapeckých sociálních zařízení a dokončuje se budování školního hřiště s umělým povrchem. V oblasti vzdělávací škola na základě podmínek a prostředí, ve kterém se nachází, postupně upouští od vzdělávacího programu Základní škola - rozšířená výuka jazyků a zavádí daltonské prvky do výuky na prvním stupni. Koncepční záměry školy jsou konkretizovány v plánu práce na školní rok 2000/2001. Ten obsahuje podrobný harmonogram činnosti školy a hlavní směry rozvoje v jednotlivých oblastech. Oblast výchovně vzdělávací má podobu pouze formálně vymezených úkolů na školní rok, nejsou v ní uvedeny postupy, termíny, včetně vymezení zodpovědnosti jednotlivých pracovníků za konkrétní oblasti. Operativní plánování vychází z měsíčních a týdenních plánů práce. Ty poskytují aktuální organizační pokyny a informace.

Ve škole se vyučuje v souladu s Rozhodnutím o zařazení do sítě škol, předškolních zařízení a školských zařízení, č. j. BM0001/278, podle vzdělávacích programů Základní škola, č.j. 16 47/96-2 a Základní škola–rozšířená výuka jazyků, č. j. 16 333/96-22-21. Výuka probíhá v souladu se chválenými učebními plány. Škola žákům nabízí výuku informatiky: ve 4., 5. a 6.ročníku jednu hodinu týdně v rámci nepovinného předmětu, jako volitelný předmět v 7.B, 8.B a 9.B (2 hodiny týdně) a v rámci zájmového kroužku v 7.A, 8.A a 9.A. Žáci mají rovněž možnost navštěvovat mimoškolní a volnočasové aktivity organizované školou: anglický jazyk, dramatický kroužek, sborový zpěv, judo, volejbal, náboženství a výuku hry na hudební nástroj.

Koncepční záměry spolu s plánováním všech oblastí činnosti školy tvoří provázaný systém. Celkově má plánování velmi dobrou úroveň.

Organizování

Základní škola Staňkova 14, Brno je příspěvkovou organizací s právní subjektivitou. Statutárním zástupcem organizace je ředitelka školy. Organizační struktura školy vyplývá z přehledného organizačního schématu. Činnost školy se řídí organizačním řádem školy, který spolu s popisy funkcí a práce tvoří hierarchicky uspořádaný celek organizačních norem vyjadřující strukturu řízení, dělbu činností, odpovědnosti a pravomoci útvarů a jednotlivých zaměstnanců. Organizace vyučovacího a výchovného procesu se řídí Vyhláškou MŠMT ČR č.291/1991 Sb., o základní škole, ve znění pozdějších předpisů, Režimem školy (vymezuje povinnosti učitelů) a Řádem školy. Ten vychází z platných právních norem. Vedle povinností žáků obsahuje i jejich práva, která jsou však deklarována v obecné rovině. Rozvrh hodin je sestaven v souladu s právními předpisy. Poradním orgánem ředitelky je pedagogická rada, která plní velmi dobře svoji funkci. Koordinace činnosti školy se dále uskutečňuje

prostřednictvím předmětových komisí, metodických sdružení a porad vedení školy. Dokumentace školy je vedena v úplnosti a v souladu s právními předpisy. Ve vedení třídních knih, třídních výkazů a katalogových listů žáků se vyskytují drobné administrativní nedostatky. Ochrana osobních dat je zajištěna.

Informační systém vzhledem k velikosti školy zajišťuje plynulý přenos informací uvnitř i vně školy. Informace se zveřejňují na informačních tabulích ve sborovně školy. Dalšími informačními toky jsou hlášení školního rozhlasu a operativní porady pracovníků. Žáci získávají informace od třídních učitelů i vedení školy. Rodiče jsou o prospěchu a chování žáků prokazatelným způsobem informováni prostřednictvím žákovské knížky, na pravidelných třídních schůzkách, v případě závažnějších problémů na jednáních výchovné komise a v době konzultačních hodin výchovného poradce. Škola je otevřena veřejnosti, využívá k prezentaci místního tisku, spolupracuje úzce s dalšími organizacemi. Žáci se účastní olympiád, sportovních, výtvarných, recitačních a jazykových soutěží a celoškolských akcí. Výroční zpráva o činnosti školy je zpracována v souladu s právními předpisy, poskytuje dostatek informací a vypovídá o práci školy i o realizovaných akcích.

Celková organizace chodu školy má velmi dobrou úroveň.

Vedení a motivování pracovníků

Ředitelka školy část svých kompetencí delegovala na svoji zástupkyni. Operativní řízení vychází z plánované činnosti a opírá se o pravidelné porady vedení školy. Odborná a pedagogická způsobilost učitelů je využívána optimálním způsobem. Pracovníci jsou vedeni k dalšímu vzdělávání; prioritou je zavádění prvků daltonského plánu a využití takto získaných poznatků k celkovému zkvalitnění výuky. Podmínky pro uplatnění tvořivosti a iniciativy učitelů jsou dobré, ne všichni je však využívají. Vedení školy má vytvořen systém hmotného stimulování pracovníků. Osobní příplatky a odměny jsou diferencovány. Podrobná kritéria pro vyplácení nenárokových složek platu zaměstnanci znají. Systém sebehodnocení školy je realizován v závěrech z pedagogických rad a výsledně pak ve výroční zprávě školy.

Vedení a motivování pracovníků má celkově velmi dobrou úroveň.

Kontrolní mechanismy

Systém kontroly se různou měrou dotýká všech oblastí činnosti školy. Je zakotven v písemné podobě a strukturován jak z hlediska časového, tak tematického. Vedení školy operativně reaguje na aktuální podněty rodičů, žáků i jiných subjektů. V oblasti výchovně vzdělávacího procesu jsou hlavní formou kontrolní činnosti hospitace zajišťované ředitelkou školy a její zástupkyní. Záznamy z kontrol a hospitací byly dokladovány. Hospitační zjištění jsou s pracovníky projednávána individuálně, v případě nutnosti v širším kolektivu. Jak dokládají inspekční zjištění, nižší pozornost byla věnována zvyšování kvality výuky cestou zařazování efektivních forem a metod práce a vhodnějším organizováním vyučovacích hodin. Studijní výsledky žáků jsou pravidelně vyhodnocovány na pedagogických radách.

Kontrolní systém má celkově velmi dobrou úroveň.

Hodnocení kvality řízení

ČŠI hodnotí kvalitu řízení školy jako velmi dobrou.

VÝČET DOKLADŮ, O KTERÉ SE INSPEKČNÍ ZJIŠTĚNÍ OPÍRÁ

- Povinná dokumentace školy ve smyslu § 38 a odst. 1 zákona č. 29/1984 Sb., (školského zákona), ve znění pozdějších předpisů
- Povinná dokumentace ve smyslu § 45 b zákona ČNR č. 76/1978 Sb., o školských zařízeních, ve znění pozdějších předpisů
- Rozhodnutí o zařazení do sítě škol, předškolních zařízení a školských zařízení č.j. BM0001/278
- Výpis ze sítě škol, předškolních zařízení a školských zařízení ze dne 24. 8. 2000
- Rozvaha na školní rok 2000/2001
- Koncepční záměry v období 2000 – 2004
- Základní údaje, harmonogram a hlavní úkoly pro školní rok 2000/2001 (plán práce)
- Organizační řád ZŠ Staňkova 14
- Řád školy
- Vzdělávací program Základní škola č.j.: 16847/96 - 2
- Učební plány školy
- Tematické plány hospitovaných předmětů ZŠ
- Hospitační záznamy vedení školy
- Plán výchovného poradenství
- Minimální preventivní program pro školní rok 2000/2001
- Výroční zpráva o činnosti školy ve školním roce 1999/2000

ZÁVĚR

Plánování a příprava výuky má celkově velmi dobrou úroveň. Postupnou realizací stavebních úprav budovy školy se neustále zlepšuje materiálně technické vybavení, kulturnost prostředí i psychohygienické podmínky výuky. V organizaci, metodách a formách výuky, motivaci a hodnocení stejně jako v interakci a komunikaci převládala velmi dobrá úroveň. Kvalita výuky sledovaných předmětů je hodnocena jako velmi dobrá.

V řízení školy nastal vzhledem k zjištění předcházející inspekce pozitivní posun v oblasti tvorby koncepce, plánování, vedení a motivování pracovníků. Zkvalitnil se informační systém. Kvalita řízení školy je hodnocena jako velmi dobrá.

V průběhu inspekční činnosti nebylo zjištěno neefektivní čerpání finančních prostředků přidělených ze státního rozpočtu.

Na základě výše uvedených skutečností hodnotí ČŠI práci školy celkově jako velmi dobrou.

Složení inspekčního týmu a datum vyhotovení inspekční zprávy

Razítko

Školní inspektoři	Titul, jméno a příjmení	Podpis
Vedoucí týmu	PhDr. Charlotta Grenarová	Charlotta Grenarová v. r.
Člen týmu	RNDr. Jaroslav Honza, CSc.	Jaroslav Honza v. r.

V Brně dne 23. dubna 2001

Datum a podpis ředitele školy stvrzující převzetí inspekční zprávy

Datum převzetí inspekční zprávy: 23. dubna 2001

Ředitelka školy	Podpis
Mgr. Jana Hlaváčková	Jana Hlaváčková v. r.

Předmětem inspekce bylo dílčí zhodnocení činnosti školy dle § 18 odst. 3, 4 zákona ČNR č. 564/1990 Sb., o státní správě a samosprávě ve školství, ve znění pozdějších předpisů.

Dle § 19 odst. 7 téhož zákona může ředitel školy podat připomínky k obsahu inspekční zprávy České školní inspekci do 14 dnů po jejím obdržení. Připomínky k obsahu inspekční zprávy jsou její součástí.

Posouzení jevů

Plní, je v souladu	<i>Dodržuje, čerpá účelně, efektivně</i>
Neplní, není v souladu	<i>Nedodržuje, nečerpá účelně, efektivně</i>

Hodnotící stupnice

Stupeň	Širší slovní hodnocení
Vynikající	<i>Zcela mimořádný, příkladný</i>
Velmi dobrý	<i>Výrazná převaha pozitiv, drobné a formální nedostatky, nadprůměrná až spíše nadprůměrná úroveň</i>
Průměrný	<i>Negativa a pozitiva téměř v rovnováze, průměrná úroveň</i>
Pouze vyhovující	<i>Převaha negativ, výrazné nedostatky, citelně slabá místa</i>
Nevyhovující	<i>Zásadní nedostatky, které ohrožují průběh výchovně-vzdělávacího procesu.</i>

Další adresáti inspekční zprávy

Adresát	Datum předání/odeslání inspekční zprávy	Podpis příjemce nebo čj. jednacího protokolu ČŠI
Příslušný orgán státní správy : Krajský úřad Brněnského kraje	7. 5. 2001	122 280/01
Zřizovatel: ÚMČ Brno - Král. Pole	7. 5. 2001	122 279/01

Připomínky ředitele(ky) školy

Datum	Čj. jednacího protokolu ČŠI	Text
-	-	Připomínky nebyly podány.

